

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Confitendi Ratio Doctoris Martini Lvtheri Avgvstiniani Vvittenbergensis

Luther, Martin

Vvittenberg[a]e, 1520

VD16 L 4238

Dvodecimo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33377

rum iam paratum habeat vsum cōfidendi in dei misericordiā
indignis p̄stitam, iuxta illud, paratū cor eius sperare in dño.
Alioquin, quō sperabit in tantis molibus peccatorū, tunc irru-
entū subito, qui in hac vita, dum otium erat, nec in minimo,
vel ficto peccato didicit sperare in dño? Si dicis, quid si hoc sit
contēnere sac̄ntum dei & tentare deū?

Respondeo, non erit tentatio dei, si ad gloriam dei fiat, id est, si
ideo facias, non q̄ contēnas sacramentū dei, nec eū tentes, cū sis
paratus etiā om̄ia confiteri, sed vt miseram cōscientiam assuefa-
cias in deū confidere, & non ad omnē sonitū folij volantis pa-
uere. Non dubites, oia quę fiunt hoc fine, vt fiducia in deū ha-
beatur, sunt deo gratissima, Cū tota gloria eius sit hęc, si in eius
misericordiam q̄ magnanimissime cōfisi fuerimus. Nō tamē
volo, vt semper ita fiat, sed aliquñ in q̄, tātū ad erigendam fidu-
ciam in deū, ac destruendā fiduciā nostrę confessionis.

Vix em̄ sine vitio celebrat, q̄ magis secure accedit quia cō-
fessus est, q̄ quia deus misericors est, immo tota impietas hęc est
oīno. Summa em̄ summarū est, Beati qui cōfidunt in dño,
quando in dño audis, vt q̄ intelliges, infelicem eū qui cōfidit
in aliquid, quo d̄c̄q̄ non est ipse dñs qualem faciunt, Artiste
illi cōfidenti, quid em̄ fecit ars confitendi, nisi quod aboleuit
artem & vsum confidendi, vt multū confiteri, nihil confidere
disceremus?

¶ DVODECIMO.

¶ In casibus reseruatis, multi vexantur, ego, quia scio leges
hoīm, oportere ep̄isc̄ie subiectas esse, & plus ad fauorem q̄ ris-
gorem trahēdas. Eorū sequor vsum & consiliū, qui in peccatis
occultis, nullū reseruari casum censent. Ideo absoluendos esse
om̄es, quorū occulta sunt peccata, vt sunt peccata carnis, seu li-
bidinis cuiuscūq̄ speciei, oppressiones infantū & similia. Nec
em̄ p̄sumi debet, vllus pontifex voluisse in occultis peccatis,
tot laqueos & pericula animabus ponere. Verū vbi publicum
fuerit crimen seu casus reseruatus manifestus, oīno potestati de-
ferendū est, siue sit æqua siue iniqua. In quo tñ sic moderet
confessor vim clauis, ne confitentem sinat sine absolutione
abire, saltem eorū peccatorū, quę reseruata non esse scierit, Quā
ego iam dudū fluctuo, nec dū stationē disputationis proprię
composui. An possit vllus casus, q̄ ad remissionē culpę refer-
uari, aut vnq̄ reseruatus sit, p̄nam reseruari non est dubiū,
de quo esto aliorū iudiciū. Sed nec in p̄nc̄ remissione nimitū
sit scrupulosus confessor vel confitens, p̄nam intelligo, excō-

municationē, vel quamlibet Ecclesie censuram, seu vt vocant fulmina & tonitrua sua. Cum em̄ excoꝛcacio sit mere poena & non culpa, ferricq; possit super innocentē, aut lata manere super respicientem, n̄ ppter itineris longitudinem vel pauperiem, necesselit differri satisfacionem, debet nihilominus confitens (si petat) absolui ab om̄ibus peccatis suis, & pro vinculo excoꝛmunicationis soluendo, & satisfaciendo potestati dimitti, & sic in foro dei & cōscientie absolutus a culpa & peccatis, mitti ad for̄ Ecclesie, soluendus a p̄na. Hoc est quod dicitur, sufficere absolueno peccatori, votū satisfacionis.

Ultimo. Votoꝝ ratio foret cōsideranda, quę pene, maxima est in hac re, quęstio, multoq; maioris cōfessionis materia q̄ casu reservatio, q̄ quis & hæc sua Babylonem magna tyrannide exercet. Q̄ si hic libere quis velit loqui, nō poterit terra sustinere vniuersos sermōes eius, vt de Amos dicit Amasias impiꝝ.

Primū & optimū consiliū foret, si pontifices & concionatores populū dehortarentur & deterrerēt a pronitate vouēdi, ostendētes, q̄ nihil sit visitatio terrę sanctę, Romę, Cōpostellę, aliorūue locorū sanctorū, tū ieiuniorū, orationū, operūq; a se electorū studia, si compata fuerint ad opera mandatorū dei, & ad vota q̄ in baptismo vouimus, q̄ i domo sua erga pximos suos, cōiugem, liberos, seruos, dominos, possit cū incompatibiliter maioribꝝ meritis quisq; seruare, q̄ voti operibꝝ a se electis, neca deo mandatis inuenire. Stulta opinio vulgi & pompa Bullarū fecerut, vt vota ista, peregrinationū, ieiuniorū, orationū & quorūlibet operū longe p̄ponderentur operibꝝ mandatorū dei, quę tū vt faciamus, nunq̄ satishabemus virium. Atq; ego pro meo iudicio optarem, vt apud Christianos nihil esset prorsus votorū, p̄ter ea q̄ in baptismo emisimꝝ, sicut olim fuisse apparet, & om̄es intelligerent, quid requirāt, vt m̄ datis dei obediatur. Videntur em̄ vota baptisimi prorsus viluisse p̄ nimio vsu, pompa, dispensatione, redēptione votorū istoz. Apponamus in q̄ om̄es vires, & plus nos vouisse inueniemꝝ, q̄ possimus implere vnq̄.

Votorū alia sūt hominibus, sicut & iuramenta, Alia deo, Ea quę hominibꝝ sūt, constat tantū & tam diu valere, quantum voler cui vouetur. Proinde sciendū, vt recte Gerson sentit, Iuramenta & vota in vniuersitatibꝝ solita fieri, aut magnatibꝝ p̄stita nō debere tam rigida existimari, vt quālibet eorū p̄uaricationem, iudicemus voti solutionē aut periuriū. Quin potiꝝ equū est hm̄i vota nō intelligi soluta, nisi ex contēptu & obstinata malitia eis cōtrauentā, secus in his quę deo vouentur.

de voto

In votis que deo vouentur, vides per pontifices dispensari, sed nisi ego persuadebor, tutum fore eum, cum quo sic dispensatur, cum sit iuris diuini tale votum, & non maiorem in hoc potestatem habeat pontifex, medi⁹ aut summus, quam quilibet frater Christianus, & si scio decretales quasdam decretaliumque glossas multa audere, que non credo.

Hoc tamen libenter crediderim, votum castitatis ante pubertatem emissum, non tenere nec ligare, quia is qui vouit, ignorauit quod voueret, cum necdum stimulum carnis senserit, proinde pie arbitror, tale votum apud deum reputari stultum & nihil, prohibendumque essent generali edicto Ecclesie, monasteriorumque patres, ne masculum ante vigesimum, aut saltem, xvij. annum susciperent, nec puellas ante quindecimum vel decimum sextum, si nos cura animum sollicitaret.

Vehementer etiam temerarium est, in commutandis votis & relaxandis, melius (ut vocant) opus imponere, cum enim apud deum nulla prorsus sit operum differentia, qui non secundum magnitudinem vel multitudinem operum, sed secundum affectum operantis iudicat, & ut scriptum est, spirituum ponderator est dominus, qui sepius artificis fordidum manuale opus perfert ieiunio aut orationi sacerdotis, ut est exemplum in S. Antonio & Alexandrino Coriario, Quis audeat presumere, se velle votum in melius aliquod opus commutare? Sed hec alio loco dicenda fuerunt, Hic enim confessionis ritum ad precepta dei duxerat referendum suscepimus, per quietandis componendisque conscientiarum scrupulis.

Vnum tamen adiciam, struunt multi etiam conjugatis periculosos laqueos, presertim in casu incestus, ut si quis (nam fieri hec possunt, imo heu sunt) sororem uxoris sue aut sororem suam aut alio quopiam gradu consanguinitatis contingentem polluerit, mox arcent a iure exigendi debiti matrimonialis, & tamen sinunt eum, imo cogunt uxoris thorum non deserere, obsecro, quod est hoc portentum, quae medicina peccati noua? Qualis satisfactio peccati? Nonne apparet hos tyrannos, alienae infirmitati securus imperare, & suae nimis indulgere? da legislatorem quam cuius poenitentem ac castum, qui hanc legem ferat sibi statui, Ad ignem ponunt aridum lignum & dicunt, noli ardere, in sinum mulieris nudae virum collocant & prohibent ne tangat nec cognoscat, & id autoritate propria citra mandatum dei, quid insanimus? Me consule, caueat confessor ab his tyrannicis siue decretis siue iuribus, Et cum fiducia talem peccatorem, aut alia poena mulctet, aut desinat punire in totum, liberum ei relinquens ius matrimonij, quod non homo, sed deus ei dedit, Non habet potestatem vllus angelus in caelo, nedum homo in terra hanc poenitentiam (i. peccati assidui ardentissimam occasio-

nem) iniungere, Quare nec audiendi sunt vlllo mō, qui talia fieri volunt, & cōfitens ab hoc scrupulo & periculo cū fiducia liberandus, Sed quis omēs tyrannides recenseat, quibus confitentū & poenitentū miserę conscientię Christianorū, mortiferis constitutionibus & moribus quotidie exagitantur per ineptos homūculos, qui alligarentantū nouerunt onera graua & importabilia & imponere humeris hoīm, quæ ipsi nec digito volūt mouere: Et factū est hoc saluberrimū pñę sacramentū, aliud nihil q̄ mera tyrannis magnatū, Deinde morbus & augmentū peccatorū, vt alia significet, & alia operetur miseris peccatoribus, sic ministrantibus impijs & indoctis in lege domini sacrificialis Ecclesiam dei, quam suis legibus & somnijs repleuerunt.

ORATIO MANASSE REGIS IYDA
apud Babylonem capti.

Dñe deus om̄ipotēs patrū nr̄orū, Abrahā, Isaac & Iacob, & semini eorū iusto, q̄ fecisti celū & terrā cū omī ornatu eorū, qui signasti mare verbo p̄cepti tui, qui conclusisti abyssum & signasti terribili ac laudabili nomīni tuo, qđ oēs pauent & tremūt a vultu virtutis tuę, & insustentabilis ira super p̄ctōres cōminatiōis tuę, imensa vero & inuestigabilis misericordia p̄missionis tuę, qm̄ tu es dñs altissimus super omnē terrā longanimis & multū misericors, & poenitens super malitiā hoīm. Tu autē dñe secundū bonitatē tuā promissisti p̄niam remissionis peccatorū, Et tu deus iustorum non posuisti p̄niam iustis, Abraham, Isaac & Iacob, his qui tibi non peccauerūt, qm̄ peccauī super numerū arenę maris, multiplicatę sunt iniquitates meę, Incuruatus sum multo vinculo ferri, & non est respiratio mihi, quia exercitauī iracundiā tuam, & malū coram te feci, statuens abominationes & multiplicans offensiones, Et nunc flecto genua cordis mei, p̄cans ad te bonitatē dñe, peccauī dñe peccauī, & iniquitatē meā agnosco, peto rogans te dñe, remitte mihi, remitte mihi, ne simul perdas me cū iniquitatibus meis, neq; in eternū referues mala mihi, quia indignum saluabis me scđm magnā misericordiā tuam, & laudabo te semper omnibus diebus vitę meę, qm̄ te laudat omnis virtus celorum, & tibi est gloria in secula seculorū, AMEN.

Vuittenbergę in edib. Ioan: Grunenbergi,
Anno, M, D, XX.